

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

Openbaarmaking nota's bijhorend bij de Kamerbrief
beleidsagenda duurzame financiering

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Datum
7 juni 2022

Notanummer
2022-0000163892

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief
2. Onderliggende
departementale nota's

Aanleiding

Op 7 juni 2022 is de Kamerbrief beleidsagenda duurzame financiering aan de Tweede Kamer gezonden. Deze Kamerbrief bevat nieuw beleid en daarom dienen de onderliggende nota's in het kader van actieve openbaarmaking openbaar te worden gemaakt aan de Tweede Kamer.

Beslispunten

- Wij adviseren u akkoord te gaan met het verzenden van de aanbiedingsbrief (bijlage 1) met als bijlage deze beslisnota en de beslisnota's horende bij de Kamerbrief beleidsagenda duurzame financiering (bijlage 2). Omlijnde delen met persoonsgegevens worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.
- U wordt verzocht daartoe de aanbiedingsbrief (bijlage 1) te ondertekenen.

Kernpunten

- Per abuis zijn de nota's die ten grondslag liggen aan de Kamerbrief beleidsagenda duurzame financiering niet bij de laatste beslisnota gevoegd.
- Daarom wordt met deze nota uw akkoord gevraagd voor openbaarmaking van de beslisnota's, zodat deze separaat kunnen worden nagezonden aan de Tweede Kamer.
- De nota's bevatten m.u.v. de persoonsgegevens geen informatie die niet openbaar kan worden gemaakt.
- De notitie met nr. 2020-000042505 is niet door u ondertekend, maar is wel door u gezien en heeft uw akkoord gekregen.

Kern eerdere beslisnota's

Nr. nota	Aanleiding	Inhoud
2022-000042505	Beleid duurzame financiering	In de nota wordt de huidige en mogelijk toekomstige beleidsinzet op het thema duurzame financiering uiteengezet. In de nota wordt aangegeven welke opties er de komende periode bestaan om dit beleid verder uit te werken.

2022-0000152304	Beleidsagenda Duurzame Financieringen	In de nota wordt de Kamerbrief Beleidsagenda Duurzame financieringen toegelicht. In de nota wordt toegelicht op welke wijze in de beleidsagenda de visie en ambitie op de verduurzaming van de financiële markten wordt uitgewerkt.
-----------------	---------------------------------------	---

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER INFORMATIE

Aan
de minister

**Directie Financiële
Markten**

persoonsgegevens

nota

Beleid duurzame financiering

Datum
8 februari 2022

Notanummer
2022-0000042505

Bijlagen
geen

Aanleiding

- Via deze nota informeren wij u graag over de huidige en mogelijk toekomstige beleidsinzet op het thema duurzame financiering - inclusief internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) en duurzame rapportagestandaarden.
- Wij werken de inzet verder uit, zodat dit kan landen in de brede agenda financiële sector die u in de Hoofdlijnenbrief heeft aangekondigd. Eventueel kunt u ook een aparte Kamerbrief aan duurzame financiering wijden. Desgewenst kunnen we deze beleidsinzet binnenkort met u bespreken.

Kern

- We adviseren u om uw inzet de komende periode te richten op: (1) versterken van de bijdrage van de financiële sector aan de duurzame transitie; (2) verbeteren van de aanpak van aan duurzaamheid gerelateerde financiële risico's; (3) verdere ontwikkeling en implementatie van (internationale) rapportagestandaarden voor duurzaamheidsimpact; (4) versterken van naleving van IMVO-richtlijnen door de sector en (5) verdere ontwikkeling van standaarden en labels voor duurzame financiële producten.
- De rode draad hierbij is dat er de komende tijd nationaal, Europees en internationaal grote stappen gezet moeten worden om: (a) de analyses en rapportages te vertalen naar concrete, ambitieuze acties en (b) de relevante regelgeving verder uit te werken en voortvarend te implementeren.

Toelichting

Algemeen: duurzaamheid en de financiële sector

- De financiële sector speelt een cruciale rol bij de verduurzaming van de gehele economie en het halen van duurzaamheidsdoelen. Enerzijds kan zij de private financiering en investeringen naar duurzame en transitieactiviteiten kanaliseren en tegelijkertijd ontmoedigen dat deze stromen naar niet-duurzame activiteiten gaan.
- Anderzijds schuilen in klimaatverandering, milieudegradatie en verlies van biodiversiteit risico's voor de stabiliteit van de financiële sector zelf. Zo kunnen financiële instellingen activa op hun balansen hebben die door de transitie minder of niets meer waard worden – zogenaamde *stranded assets*¹. Naast deze transitierisico's worden ze ook blootgesteld aan fysieke risico's².

¹ Een voorbeeld van dergelijke 'blootstellingen' zijn kolencentrales, die vanwege de regulering niet meer mogen draaien en geen cashflows meer opleveren, waarmee de kans groot wordt dat de onderliggende

Huidige inzet duurzame financiering

- Het Nederlandse beleid ten aanzien van duurzame financiering richtte zich de afgelopen periode op de verduurzaming van de financiële sector, zodat deze enerzijds zelf weerbaar is voor duurzaamheidsrisico's en anderzijds optimaal bijdraagt aan de verduurzaming van de gehele economie.
- Gedurende de afgelopen kabinetsperiode zijn belangrijke resultaten geboekt. Zo heeft de Nederlandse financiële sector zich gecommitteerd aan de doelen van het klimaatakkoord en stappen gezet met het meten van CO2-impact van balansen. In EU-verband is onderhandeld over de taxonomie, duurzame rapportage-eisen (CSRD) en de duurzame financieringsstrategie - waarin de NL prioriteiten goed zijn geland. Dit geldt ook voor de internationale gremia, zoals de G20 en de *Financial Stability Board* (FSB), waar duurzaamheid prominent op de agenda staat en waar coördinatie en onderzoek plaatsvindt.
- Het Nederlandse beleid van de afgelopen periode is onder meer gebaseerd op de kabinetsreactie op de Initiatiefnota verduurzaming financiële sector uit 2020 (bijlage 1) en de Verkenning markt voor groene financiering van uw voorganger uit 2019 (bijlage 2).
- In de verkenning zijn drie pijlers geïdentificeerd: (1) het meewegen van klimaateffecten door de financiële instellingen in hun beleid, waaronder fysieke en transitierisico's; (2) het bevorderen van transparantie en standaardisatie van informatie over de klimaatimpact en (3) het opbouwen van ervaring door alle betrokken partijen met groene financiering.
- In de initiatiefnota van D66, CDA, CU en GL werd een aantal voorstellen gedaan, waaronder het nationaal verplichten van internationale rapportage-standaarden; adequaat inzicht in risico's door de toezichthouders; een op duurzaamheid gebaseerde kapitaalopslag voor banken; vergroening van monetaire operaties; scherpere reductiedoelstellingen van financiële instellingen; vergroening van de bankenbelasting en een algemene taxonomie waarin naast duurzame ook niet duurzame activiteiten worden gedefinieerd³.
- Een aantal van deze voorstellen is door het vorige kabinet omarmd en onderdeel geworden van de inzet.
- De instrumenten waarmee dit beleid wordt uitgevoerd variëren in de mate van sturing: van verplichtende EU-regulering (zoals rapportage-eisen en de taxonomie) tot het meer vrijwillige klimaatcommitment, faciliterend optreden (zoals kennisuitwisseling via het publiek-private Platform voor Duurzame Financiering) en de voorbeeldfunctie (zoals de inzet om de taxonomie toe te passen op de relevante publieke instrumenten – w.o. groene staatsobligaties).
- Een adequate mix daartussen is van belang voor de effectiviteit van en het draagvlak voor het beleid en doet recht aan de rol die de financiële sector speelt (en wil spelen) bij de verduurzaming – ook vis-a-vis andere sectoren.
- Het beleid ten aanzien van duurzame financiering is een belangrijk onderdeel van het breder duurzaamheidsbeleid van het kabinet, waarbij via

lening niet meer wordt terugbetaald. Een ander voorbeeld is vastgoed dat wordt aangehouden als onderpand bij de hypotheek, maar niet meer voldoet aan duurzaamheidsnormen en daardoor minder waard wordt.

² Wanneer als gevolg van klimaatverandering de frequentie en hevigheid van stormen en overstromingen toeneemt, neemt de verwachte schade voor de financiële partijen toe (en daarmee de financiële verplichtingen van verzekeraars toe of de waarde van activa – zoals vastgoed in risicogebieden – af).

³ De EU-taxonomie is een classificatie van duurzame economische activiteiten, primair bedoeld voor vrijwillig gebruik voor investeringsbeslissingen van de financiële sector en gericht op het tegengaan van 'greenwashing' (= ten onrechte aanmerken van activiteiten als 'groen'). De activiteiten worden als duurzaam gezien wanneer zij een significante bijdrage leveren aan één of meer milieudoelstellingen (klimaatmitigatie en -adaptatie, water, circulair, vervuiling en biodiversiteit) en geen significante schade toebrengen aan de overige milieudoelstellingen. CIE werkt hiervoor de technische criteria uit.

verschillende sporen de verduurzamingsprikkelers voor de gehele economie worden versterkt. Om haar rol bij de verduurzaming goed te kunnen vervullen is de financiële sector gebaat bij bredere beleidsmatige randvoorwaarden voor de transitie. Daar valt onder meer onder het stellen van duidelijke normen binnen de energietransitie (zodat de transitiepaden helder en voorspelbaar zijn); het beprijzen van CO₂-uitstoot (zodat de business cases van duurzame investeringen aantrekkelijker worden) en verschillende stimulerende maatregelen, zoals risicoregelingen en subsidies (zodat betaalbaarheid geborgd blijft).

- Wij verwachten dat het ingezette beleid de komende tijd gaat leiden tot concrete resultaten; bijvoorbeeld dat additionele eisen van toezichthouders zullen leiden tot betere beheersing van klimaatrisico's door banken en verzekeraars, dat de duurzame taxonomie ervoor zal zorgen dat de kapitaalstromen makkelijker de weg vinden naar duurzame investeringen en dat betere transparantie over CO₂-gehalte van investeringen zal leiden tot afbouw ervan.

Huidige inzet IMVO-beleid

- Het kabinet verwacht dat bedrijven die internationaal ondernemen, waaronder financiële instellingen, handelen volgens de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-ri) en de *Guiding Principles* van de Verenigde Naties (UNGP's).
- BHOS is verantwoordelijk voor het algemene IMVO-beleid, terwijl FIN verantwoordelijkheid draagt voor de financiële sector. De financiële sector speelt een bepalende rol in IMVO, omdat deze sector door haar financieringskeuzes aanjagend kan werken op andere sectoren.
- FIN vertegenwoordigt samen met BHOS (en bij het pensioenconvenant ook met SZW) de overheidsgeleding in de financiële sector convenanten en de *High-Level Expert Pool* (de voortzetting van het bankenconvenant).
- BHOS bereidt momenteel brede nationale IMVO-wetgeving voor, o.b.v. de eerder gepubliceerde bouwstenen. FIN is betrokken via interdepartementale overleggen, waarbij wij vooral meedenken vanuit het oogpunt van de financiële sector en de samenhang met de regelgeving gericht op verduurzaming, zoals de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD), de taxonomie en de *Sustainable Finance Disclosure Regulation* (SFDR).

Geadviseerde nieuwe inzet

- NL speelt mondiaal en binnen de EU een aanjagersrol op duurzame financiering. Het klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector wordt internationaal als een *best practice* gezien. Om ook in de toekomst een voortrekkersrol te kunnen vervullen zal NL een hoog ambitieniveau moeten (blijven) nastreven.
- In het coalitieakkoord zijn geen specifieke plannen opgenomen op dit terrein. Toch zien wij mogelijkheden voor verdere aanscherping van de ambitie om recht te doen aan de brede duurzaamheidsambitie van dit kabinet en gezien de genoemde uitdagingen.
- In het coalitieakkoord is wel opgenomen dat NL in de EU IMVO-wetgeving bevordert en nationale wetgeving invoert die rekening houdt met een gelijk speelveld met de omringende landen en implementatie van EU-regelgeving.
- In de Hoofddlijnenbrief schrijft u dat een ambitieuze inzet op het thema duurzaamheid een rode draad zal zijn in uw agenda voor de financiële sector via onder meer adequate regelgeving, een sterke rol van de toezichthouder

en stevig beleid. U spreekt daarin de verwachting uit de Kamer in het voorjaar te informeren over uw visie op de rol die de financiële sector dient te spelen in de verduurzaming en de maatregelen die u daarbij voor ogen heeft.

- We adviseren u om uw inzet de komende tijd te richten op onderstaande thema's.

1. Versterken bijdrage financiële instellingen aan de duurzame transitie.

- Grootschalige investeringen zijn nodig om de economie duurzaam te maken. Private financieringen zijn hierbij van groot belang en het is daarom cruciaal dat private kapitaalstromen verder verduurzaamd worden.
- Nationaal is het klimaatcommitment⁴ hiervoor een belangrijk instrument. De Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment (CFSK) heeft een belangrijke rol bij het monitoren van de voortgang van de sector. Samen met EZK sporen wij de sector aan tot het aanscherpen van methoden en definities voor het meten van het CO₂-gehalte van de balans van financiële instellingen. Ook formuleren wij kaders voor de financiële sector waaraan hun actieplannen voor CO₂-reductie moeten voldoen om een hoog ambitieniveau ervan te borgen.
- Wij gaan vooralsnog uit van vertrouwen in de opvolging van de afspraken, maar denken ook na over de alternatieven, wanneer de voortgang hierop achterblijft en de vrijwillige reductieplannen tekortschieten bij de brede reductiedoelen van het kabinet.
- Daarom formuleren wij parallel een conceptkabinetsvisie op het afbouwtempo van fossiele blootstellingen door de financiële sector en brengen daarbij in kaart of/welk sectorspecifiek reductiedoel realistisch en tegelijk ambitieus genoeg zou zijn, welke instrumenten (zoals regulering) daartoe mogelijk/opportuun zijn en welke gevolgen deze opties voor de sector zouden hebben. Mogelijk komt de sector – daarop anticiperend – ook met een eigen aanscherping van het commitment.
- Europees blijven wij ons actief inzetten voor een ambitieuze EU-koers. Daarbij zien wij erop toe dat de EU Duurzame financieringsstrategie goed blijft aansluiten op de doelen en instrumenten uit het *Fit-for-55*-pakket. Dit geldt bijvoorbeeld voor de taxonomie en het versterken van geloofwaardige duurzaamheidscommitments door de financiële sector. Daarnaast verkennen wij de mogelijkheden om een strategisch samenwerkingsverband op te zetten voor kopgroep-LS op het terrein van duurzame financiering.
- Internationaal blijft voor ons het uitgangspunt de *dubbele materialiteit*, dat wil zeggen dat naast de gevolgen van klimaatverandering voor de financiële sector ook de gevolgen van het handelen van de financiële sector voor duurzaamheid centraal staat. Wij zetten in op internationale coördinatie van beleidsmatige randvoorwaarden hiervoor, zoals adequate

⁴ De NL financiële sector (54 banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders) heeft zich in 2019 gecommitteerd aan de doelen van het Parijsakkoord en het Klimaatakkoord en heeft toegezegd om vanaf boekjaar 2020 te rapporteren over het CO₂-gehalte van hun relevante financieringen en beleggingen en om uiterlijk in 2022 actieplannen, inclusief reductiedoelstellingen voor 2030, bekend te maken. Dit klimaatcommitment is integraal onderdeel van het Klimaatakkoord. De Commissie Financiële Sector Klimaatcommitment (CFSK) is belast met het monitoren van de voortgang van de uitvoering van het klimaatcommitment en stelt jaarlijks een overkoepelende voortgangsrapportage op. De CFSK wordt voorgezeten door Femke de Vries en bestaat uit vertegenwoordigers van de koepelorganisaties binnen de financiële sector, MinEZK en MinFIN. De minister heeft de CFSK ingesteld en benoemt de voorzitter.

CO2-beprijzing. Een belangrijk gremium voor onze inzet vormt de G20 en daarbinnen in het bijzonder de *Sustainable Finance Working Group*.

2. Versterken aanpak van aan duurzaamheid gerelateerde financiële risico's.
 - Klimaatverandering en de transitie naar een duurzame economie brengen financiële risico's met zich mee. Voor de weerbaarheid van financiële instellingen en de stabiliteit van het gehele financiële systeem is het van belang dat deze duurzaamheidsrisico's adequaat worden beheerd en gemitigeerd.
 - Hoewel er in de afgelopen jaren belangrijke stappen zijn gezet, komt uit recente studies van DNB, AFM en de ECB naar voren dat beheersing van duurzaamheidsrisico's door financiële instellingen in de praktijk nog tegenvalt – zowel Europees, als nationaal.
 - NL (zowel FIN als DNB) blijft zich als koploper op dit thema inzetten voor een ambitieuze agenda gericht op meer inzicht in en het beter adresseren van duurzaamheidsrisico - zowel door individuele financiële instellingen, als binnen het financiële systeem als geheel.
 - Concreet zetten wij ons Europees in voor de betere integratie van duurzaamheidsrisico's in de toezichtraamwerken voor financiële instellingen (banken, verzekeraars). Dit doen we door het aanjagen van onderzoek en de vertaling van de uitkomsten in concrete, ambitieuze beleidsopties en regulering en de voorspoedige implementatie ervan. Ook blijven wij internationale beleidscoördinatie hierop aanjagen, onder meer binnen de FSB en het *Basel Committee on Banking Supervision*.
3. Ontwikkeling en het gebruik van rapportagestandaarden voor duurzaamheidsimpact.
 - Kwalitatief sterke, vergelijkbare en publieke duurzaamheidsverslaggeving bestrijdt *greenwashing* en draagt bij aan een duurzamere economie. Om goed afgewogen keuzes te kunnen maken, is het voor beleggers belangrijk om te weten wat de duurzaamheidsimpact is van de bedrijven waarin zij beleggen.
 - Andere belanghebbenden (zoals maatschappelijke organisaties en burgers, maar ook de politiek) zijn door deze informatie beter toegerust om organisaties aan te spreken op hun duurzaamheidprestaties.
 - Daarom zetten wij ons in voor ontwikkeling en gebruik van rapportagestandaarden voor duurzaamheidsimpact. Dit doen wij zowel in EU- (zoals de onderhandelingen over de *Corporate Sustainability Reporting Directive* (CSRD)), als in breder internationaal verband (zoals de G20 en de onlangs opgerichte *International Sustainability Standards Board* (ISSB)).
4. Versterking van de naleving van IMVO-richtlijnen door de sector.
 - De financiële sector speelt via haar financieringskeuzes een aanjagende rol voor andere sectoren om internationaal maatschappelijk verantwoord te ondernemen en kan hier een voortrekkersrol in nemen.
 - FIN kan naar buiten toe (zoals in communicatie met de Kamer) duidelijker een ambitieuzer standpunt uitdragen, bijvoorbeeld over wat de verwachtingen zijn vanuit het kabinet van de financiële instellingen. Daarnaast kunnen wij bij signalen over mogelijke gebrekkige naleving of schendingen in gesprek gaan met de betreffende financiële instelling.
 - Binnen de nieuwe IMVO-beleidsmix blijft het kabinet de sectorale samenwerking ten behoeve van gepaste zorgvuldigheid stimuleren. De

huidige convenanten zullen doorlopen gedurende de afgesproken looptijd. Er komt een nieuw instrument voor sectorale samenwerking, waar bedrijven terecht kunnen met nieuwe initiatieven (die de convenanten opvolgen). De inzet is dat dit instrument in de zomer 2022 gereed is.

- O.i. is het belangrijk dat er een vorm van sectorale samenwerking blijft bestaan. We onderzoeken wat de financiële sector nodig heeft om gepaste zorgvuldigheid bij financiële instellingen te stimuleren en brengen dit onder de aandacht bij BHOS, dat dit instrument verder uitwerkt.
- Wij zetten ons in voor IMVO-wetgeving, bij voorkeur op Europees niveau, voor financiële instellingen die aansluit bij de standaarden die nu al aan de sector worden gesteld en gesteld gaan worden op basis van nieuwe regelgeving op het gebied van duurzaamheid. Het is van belang om stapeling van wetgeving te voorkomen en in te zetten op een gelijk speelveld. Dit doen wij onder meer door het belang van aansluiting bij de OESO-richtlijnen en UNGP's en overige duurzaamheidsregelgeving (zoals CSRD, SFDR, taxonomie) te benadrukken.

5. Verdere ontwikkeling van standaarden en labels voor duurzame financiële producten.

- Wij zetten ons bij de onderhandelingen in de Raad in voor een ambitieuze invulling van de verordening voor Europese Groene Obligaties (EuGB). Primaire inzet is volledige aansluiting zoeken bij de duurzame taxonomie. Ook wil NL eigen groene staatsobligaties zoveel mogelijk volgens deze norm uitgeven.
- Gezien de grote invloed die ESG-ratingbureaus kunnen hebben op het maken van investeringsbeslissingen, acht NL het daarnaast waardevol om te onderzoeken hoe betrouwbaarheid, vergelijkbaarheid en transparantie van ESG-ratings zo goed mogelijk geborgd kan worden. CIE heeft aangekondigd hiernaar te willen kijken en zal daartoe een publieke consultatie uitzetten. NL steunt dit initiatief en zal er actief aan bijdragen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

GRAAG UITERLIJK DONDERDAG 2/6 RETOUR IVM UITERLIJKE VERZENDING 7/6.
TER BESLISSING

Aan

de minister

gez.

nota

Beleidsagenda Duurzame Financieringen

Financiële Markten

persoonsgegevens

Aanleiding

- Op basis van een eerdere nota hebben we een brede opzet voor een beleidsagenda duurzame financiering met u besproken.
- Deze opzet is uitgewerkt in een beleidsagenda (bijlage 1).
- Tijdens een speech bij een evenement van Sustainable Finance Lab (SFL) op 7 juni licht u de hoofdlijnen van deze visie toe.
- De beleidsagenda wordt op 7 juni, voorafgaand aan de speech, aan de Tweede Kamer verstuurd.

Beslispunten

Wij adviseren u akkoord te gaan met de beleidsagenda duurzame financieringen. U ontvangt separaat een voorstel voor de communicatie. Indien u akkoord gaat, verzoeken wij u de Kamerbrief te ondertekenen.

Kern

- Met deze beleidsagenda werkt u uw visie op de verduurzaming van de financiële markten uit. U plaatst deze visie in de context van andere initiatieven van Financiën voor de verduurzaming van het financiële systeem en refereert aan de klimaatstrategie van de minister van EZK.
- De hoofdboodschap is dat er de afgelopen jaren belangrijke stappen zijn gezet, maar dat er serieuze uitdagingen blijven bestaan. Dit rechtvaardigt ambitieuze additionele beleidsinstrumenten.
- De beleidsagenda is opgebouwd uit drie ambities. Bijlage 2 bevat een tabel met de ambities, beleidsdoelen en -instrumenten. Deze zal als bijlage bij de Kamerbrief worden gevoegd. Zie ook tabel 1. De drie ambities zijn:
 1. De financiële markten als vliegwiel voor verduurzaming. Hierin legt u uit wat het belang is van de rol van de financiële sector in de verduurzaming van de economie. U kondigt o.a. additionele stappen aan op het gebied van het klimaatcommitment van de financiële sector en u kondigt aan in te zetten op de betrokkenheid van de financiële sector bij het voorkomen van biodiversiteitsverlies.
 2. Aan duurzaamheid gerelateerde financiële risico's worden voldoende beheerst. Hieronder vallen o.a. instrumenten gerelateerd aan de integratie van duurzaamheidsrisico's in toezichtraamwerken van banken en de verzekeraarbaarheid van klimaatgerelateerde schade.
 3. Rapportagestandaarden bieden inzicht in alle relevante duurzaamheidsfactoren en voorkomen groenwassen. Dit onderdeel bevat

Datum

20 mei 2022

Notanummer

2022-0000152304

Bijlagen

1. Brief - Beleidsagenda Duur
2. Tabel - Beleidsagenda Duur

- o.a. de ambitie om de kwaliteit van duurzaamheidsbeoordelingen te onderzoeken.
- In alle drie deze ambities benadrukt u het belang van een breed duurzaamheidsbegrip, waarin niet alleen aandacht is voor klimaat maar bijvoorbeeld ook voor biodiversiteit en sociale en governance factoren.
- Deze beleidsagenda vormt de basis voor een speech die u geeft op 7 juni a.s. tijdens een evenement van SFL. Hierover wordt u separaat geadviseerd.
- De beleidsagenda is besproken met de relevante departementen (EZK, I&W, SZW, LNV). Daarnaast is de agenda ook besproken met AFM, DNB en zijn de hoofdlijnen ervan aan vertegenwoordigers van de financiële sector toegelicht.
- De beleidsagenda is gebaseerd op gesprekken met en onderzoeken van academici, sectorpartijen en met diverse Ngo's, zoals ShareAction.

Toelichting

Doel beleidsagenda

- Het doel van de beleidsagenda is om uw visie op het gebied van de verduurzaming van de financiële markten uiteen te zetten en te schetsen welke kaders nodig zijn, zodat de financiële sector een grotere rol kan spelen in de verduurzaming van de economie. Deze visie vertaalt u op bepaalde punten in concrete instrumenten en op andere punten in een richting voor verdere beleidsontwikkeling. De beleidsagenda vormt hiermee een startpunt, geen eindpunt, voor de verdere beleidsontwikkeling op het gebied van duurzame financieringen voor deze kabinetsperiode.
- De focus van de beleidsagenda ligt op de verduurzaming van de financiële sector. Er wordt gerefereerd aan de beleidsterreinen onder uw verantwoordelijkheid die raken aan dit onderwerp (zoals de nota deelnemingenbeleid en het herstel- en veerkrachtplan).

Verwachte reacties

- Deze agenda gaat op verschillende onderdelen verder dan het beleid van uw voorganger. U kondigt onder meer aan te willen onderzoeken welke meer normerende mogelijkheden u heeft als vrijwillige prikkels voor verduurzaming het aankomende jaar onvoldoende blijken. Financiële sectorpartijen zullen dit als een aanscherping ervaren.
- In de Kamer laat u met deze brief zien dat u prioriteit geeft aan verduurzaming. De meer groene partijen zullen dit aanmoedigen, maar waarschijnlijk ook ruimte voor verdere aanscherping zien.
- Maatschappelijke organisaties zullen deze agenda waarschijnlijk aanmoedigen, maar ook vinden dat u niet ver genoeg gaat bijvoorbeeld op het gebied van normering of de integratie van duurzaamheidsrisico's.
- In deze brief is beoogd een balans te vinden tussen ambitie en haalbaarheid. U benadrukt in de brief dat deze agenda een startpunt vormt.

Mogelijke gevoelige beleidsinstrumenten

- Op het gebied van de financiële markten als vliegwiel voor verduurzaming, scherpert u met deze brief uw eisen voor het klimaatcommitment van de financiële sector aan. U geeft aan stappen te willen zien op ambitieniveau, vergelijkbaarheid en de betrokkenheid van maatschappelijke partners. Daarnaast noemt u dat u meer normerende maatregelen wilt onderzoeken en de huidige, door de sector gedreven governance, ter discussie kunt stellen, als de voortgang van het commitment tegenvalt.

- Ten aanzien van het voldoende beheersen van aan duurzaamheid gerelateerde financiële risico's spreekt u zich uit voor de integratie van duurzaamheidsrisico's in het generieke (*pillar 1*) deel van het Europese kapitaalvereistenraamwerk voor banken. Hiermee loopt u binnen de EU vooruit op een onderzoek van de Europese Bankautoriteit.
- Op het terrein van rapportagestandaarden noemt u dat u wilt onderzoeken hoe de kwaliteit, onafhankelijkheid en vergelijkbaarheid van ESG-ratings kan worden verbeterd. Hiermee schaaft u zich expliciet achter deze AFM-prioriteit.

Tabel 1: Beleidsagenda duurzame financieringen

Beleidsdoelen	Instrumenten
1. Financiële markten zijn het vliegwiel voor verduurzaming	
1.1 Inzetten op een ambitieuze invulling van het klimaatcommitment, om bij te dragen aan het klimaatakkoord. 1.2 Spelen van een internationale voortrekkersrol in de verduurzaming van de financiële markten. 1.3 Structurele borging van brede duurzaamheidsdoelen in het beleid van financiële instellingen.	1.1.1 Beoordeling van de voortgang van het klimaatcommitment en sturen op hoog ambitieniveau door middel van concrete verwachtingen over actieplannen en rapportages. 1.1.2 Het maatschappelijk middenveld en wetenschap bij de governance van het klimaatcommitment betrekken. 1.1.3 Onderzoek naar de vraag of de huidige governance van het klimaatcommitment nog past binnen de ambitieuze klimaatopgave. 1.1.4 Verkenning van meer normerend optreden t.a.v. de doelstellingen van het klimaatcommitment – mocht onvoldoende voortgang bereikt worden. 1.2.1 Een Europese koplopersgroep op het gebied van duurzame financieringen. 1.3.1 Opname financiële sector in het Global Biodiversity Framework. 1.3.2 Ambitieuze (Europese) IMVO-wetgeving voor de financiële sector (due diligence verplichting) die aansluit bij overige wetgeving(voorstellen) op het gebied van duurzaamheid.
2. Aan duurzaamheid gerelateerde financiële risico's worden voldoende beheerst	
2.1 Duurzaamheidsrisico's worden meegenomen in de relevante Europese toezichtraamwerken voor financiële instellingen. 2.2 Naast klimaatrisico's worden ook andere milieurisico's beter in kaart gebracht. 2.3 Verbeteren van de verzekeraarbaarheid van klimaatgerelateerde schade.	2.1.1 Integratie duurzaamheidsrisico's in het generieke deel (pillar 1) van het Europese kapitaalvereistenraamwerk voor banken, bijvoorbeeld via concentratielimieten. 2.1.2 Integratie van duurzaamheidsrisico's in de relevante elementen van de toezichtraamwerken voor pensioenfondsen (IORP) en verzekeraars (Solvency II). 2.1.3 Ambitieuze invulling onderzoeken naar de inzet van macroprudentiële instrumenten voor de aanpak van duurzaamheidsrisico's door toezichthouders en risicocomités. 2.1.4 Borging van duurzaamheidsrisico's op het bestuursniveau van verzekeraars en banken in de huidige onderhandelingen over de toezichtraamwerken (Solvency II en CRR/CRD). 2.2.1 Vervolgonderzoek naar biodiversiteitsrisico's en risico's van andere milieuaspecten door nationale en Europese toezichthouders. 2.3.1 Verkenning van beleidsopties voor het bevorderen van verzekeraarbaarheid van klimaat gerelateerde schade.
3. Rapportagestandaarden bieden inzicht in alle relevante duurzaamheidsfactoren en voorkomen groenwassen	
3.1 Stimuleren van de kwalitatieve en vergelijkbare duurzaamheidsinformatie.	3.1.1 Versterken methoden voor verbetering van de kwaliteit, onafhankelijkheid en vergelijkbaarheid van duurzaamheidsbeoordelingen.

3.2 Ontwikkeling van internationale rapportagestandaarden op duurzaamheidsgebied.

3.1.2 Ambitieuze invulling van diverse Europese rapportagestandaarden (in de level 2 tekst).
3.2.1 Ambitieuze internationale rapportagestandaarden via de G20.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.